

Onderwerp: Ontwerpregeling Gemeenschappelijke Regeling Perspectief Groningen en Noord-Drenthe Nummer: Z57776/166592	Agendapunt: 6
--	----------------------

DB: Ja 13-01-2026	BPL: Nee	FAZ: Nee	VVSW: Nee	AB: Ja 11-02-2026
-----------------------------	-----------------	-----------------	------------------	-----------------------------

Opsteller: Janet Hidding, (0598) 69 3879 Staffuncties & ondersteuning	Opdrachtgever: Jelmer Kooistra	Portefeuillehouder: Geert-Jan ten Brink
--	--	---

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☒ Juridisch ☐ Financieel ☐ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging
--

Externe betrokkenen: Gedeputeerde staten van de provincie Groningen, de colleges van de gemeenten in de provincie Groningen, de colleges van de gemeenten Tynaarlo, Noordenveld en Aa en Hunze, dagelijks bestuur waterschap Noorderzijlvest	Reden: Gezamenlijke besluitvorming.
--	---

Samenvatting: De Economische Agenda voor Groningen en Noord-Drenthe is in juni 2025 vastgesteld door regionale overheden en de Ministerraad, als reactie op de gevolgen van zestig jaar gaswinning in het gebied. Het doel is om samen met de Sociale Agenda de brede welvaart te bevorderen. De Economische Agenda is onderdeel van het kabinetsprogramma 'Nij Begun' en volgt aanbevelingen van de parlementaire enquêtecommissie. Voor de uitvoering wordt een openbaar lichaam opgericht via een gemeenschappelijke regeling (GR), waarin overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen samenwerken. Provinciale Staten, gemeenteraden en waterschapsbesturen krijgen de kans om zienswijzen te geven op het ontwerp van deze GR. Daarnaast wordt voorgesteld om de bevoegdheid voor het vaststellen van subsidieregels over te dragen aan het dagelijks bestuur van het waterschap Hunze en Aa's, zodat het algemeen bestuur van de GR deze taak kan uitvoeren. Dit voorstel wordt gelijktijdig aan andere regionale overheden voorgelegd. De basis voor deze regeling is vastgelegd in een notitie die op 19 november 2025 door de stuurgroep is goedgekeurd. Voor verdere details wordt verwezen naar de toelichting op de ontwerp-GR.
--

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Nee

AB-voorstel: - Geen gebruik maken van de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen; - Kwartiermaker, de heer Jakob Klompier hierover overeenkomstig bijgevoegde concept-brief berichten;
--

- De bevoegdheid om subsidieregels vast te stellen ten aanzien van de uitvoering van de Economische Agenda en de concretisering ervan in meerjarige uitvoeringsplannen en jaarplannen over te dragen aan het dagelijks bestuur van het waterschap Hunze en Aa's, met dien verstande dat het subsidieplafond moet passen binnen de Rijksmiddelen die aan het openbaar lichaam beschikbaar worden gesteld

Bijlagen:

1. Ontwerpregeling GR Perspectief Groningen en Noord-Drenthe;
2. Ontwerp besluit algemeen bestuur;
3. Conceptbrief kwartiermaker Economische Agenda.

Overige bijlagen:

Nee

Besluit/opmerkingen bestuur:**Paraaf Secretaris-directeur:**

Inleiding

De Economische Agenda is in juni 2025 vastgesteld door de regionale overheden en de Ministerraad. Gezamenlijk stelden zij vast hoe zij Groningen en Noord-Drenthe economisch perspectief willen geven nadat zestig jaar gaswinning veel leed veroorzaakte in het gebied. Het hoofddoel is om samen met de Sociale Agenda de brede welvaart in het gebied te bevorderen. De Economische Agenda is een maatregel uit de kabinetsreactie 'Nij Begun – op weg naar erkenning, herstel en perspectief' waarmee het kabinet reageert op de aanbevelingen van de parlementaire enquêtecommissie.

In de Economische Agenda is ook de uitvoeringsstructuur vastgelegd: een openbaar lichaam van de regionale overheden met een stichting waarin bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden samenwerken. Een openbaar lichaam wordt opgericht door een gemeenschappelijke regeling (GR) te treffen.

Provinciale Staten, de betrokken gemeenteraden en algemeen besturen van de waterschappen moeten overeenkomstig de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in de gelegenheid worden gesteld om zienswijzen over de ontwerp GR naar voren te brengen. Daar heeft dit voorstel betrekking op.

Daarnaast wordt het algemeen bestuur voorgesteld om het vaststellen van subsidies ter uitvoering van de Economische Agenda over te dragen aan het dagelijks bestuur van het waterschap Hunze en Aa's. De bevoegdheid wordt vervolgens overgedragen aan het algemeen bestuur van de GR. Dit is nodig om het algemeen bestuur bevoegd te maken voor het vaststellen van subsidieregels, een belangrijk instrument voor de Economische Agenda.

Dit voorstel ligt gelijktijdig voor bij de andere regionale overheden.

Op 19 november 2025 heeft de stuurgroep Economische Agenda ingestemd met de hoofdlijnennotitie. In die notitie is de werking van de uitvoeringsstructuur geschetst. De notitie is de basis voor de ontwerp-GR en de toelichting daarop. Voor een uitgebreide toelichting wordt u verwezen naar de toelichting op de ontwerp-GR.

Vervolg

De GR doorloopt de procedure zoals die in de Wgr is voorgeschreven. Na een positief besluit door het college op het toezenden van de ontwerp-regeling, hebben de volksvertegenwoordigingen gedurende 8 weken de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Deze periode start op 9 januari 2026 en eindigt op 6 maart 2026. Daarna zullen de zienswijzen verwerkt worden in een definitieve regeling.

De definitieve regeling wordt door de colleges en dagelijks besturen van de waterschappen voor toestemming voorgelegd aan de volksvertegenwoordigingen. Nadat de toestemming is verkregen, kunnen de colleges en dagelijks besturen van de waterschappen de regeling treffen. Na publicatie zal de GR in werking treden en daarmee het Openbaar Lichaam worden opgericht.

Argumenten

- 1.1 *De ontwerp-regeling werkt de vastgestelde uitvoeringsstructuur uit de Economische Agenda verder uit.*

Met de vaststelling van de Economische Agenda in juni 2025 is ook de uitvoeringsstructuur vastgesteld: een openbaar lichaam met daaraan gekoppeld een stichting. Een aantal zaken, zoals de samenstelling van het algemeen bestuur en de positie van het Rijk in het openbaar lichaam, zijn in de agenda meegegeven.

Een openbaar lichaam wordt opgericht door een GR te treffen. Het is de zwaarste samenwerkingsvorm op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en biedt waarborgen voor democratische legitimatie. Kenmerkend aan een openbaar lichaam is dat het rechtspersoonlijkheid heeft: het openbaar lichaam kan deelnemen aan het rechtsverkeer. Verder heeft het openbaar lichaam een bestuur dat bevoegd is besluiten te nemen.

Het algemeen bestuur bestaat overeenkomstig de Economische Agenda uit de commissaris van de Koning in Groningen, de burgemeesters van de deelnemende gemeenten en de dijkgraven van de deelnemende waterschappen. In de GR is opgenomen dat het algemeen bestuur uit haar midden een dagelijks bestuur aanwijst. In die toekomstige vormgeving kunnen we het ons voorstellen rekenschap te geven van de bijzondere positie van de Noord-Drentse gemeenten en de Waterschappen in een bestuurlijke samenwerking waarin het getalsmatige zwaartepunt bij de deelnemers uit Groningen ligt.

1.2 De uitvoeringsstructuur maakt het voor de regionale overheden mogelijk om te beslissen over de uitvoering van de Economische Agenda

Op grond van de zogenaamde Groningenwet ligt de zorgplicht voor de brede welvaart – waar de Economische Agenda aan moet bijdragen – bij de minister van BZK. De minister moet op grond van de wet in overleg treden met de regionale overheden over de concretisering.

De uitvoeringsstructuur voorziet erin dat de regionale overheden *meebeslissen*. Het algemeen bestuur beslist over de concretisering van de Economische Agenda in de periodiek meerjarig uitvoeringsplannen en de uitwerking daarvan in jaarplannen. De stichting (zie verder) maakt een voorstel voor deze plannen. De overheid is vertegenwoordigd in het stichtingsbestuur.

1.3 In de ontwerp-GR is de bevoegdheid opgenomen om een stichting voor de Economische Agenda op te richten

Een onderdeel van de uitvoeringsstructuur zoals opgenomen in de Economische Agenda is de stichting voor de Economische Agenda. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam krijgt in de GR de bevoegdheid en de taak om de stichting op te richten.

2.1 Het verstrekken van subsidies maakt deel uit van de instrumenten uit de Economische Agenda. Daarom is overdracht van de bevoegdheid om subsidieregels vast te stellen nodig.

Om de Economische Agenda te realiseren zijn in de Agenda verschillende instrumenten genoemd waaronder het verstrekken van subsidies. Dat vraagt een wettelijke grondslag (artikel 4:23, eerste lid Awb). Er zijn met andere woorden vastgestelde subsidieregels nodig.

Het algemeen bestuur is bevoegd om subsidieregels te stellen (artikel 56 Waterschapswet), maar kan die bevoegdheid delegeren aan het dagelijks bestuur (artikel 83 Waterschapswet). De bevoegdheid kan vervolgens aan het bestuur van het openbaar lichaam worden overgedragen (artikel 30 Wgr).

Kanttekeningen

- 1.1 *Er worden geen reguliere wettelijke taken naar het openbaar lichaam gebracht.* De GR wordt getroffen om de doelen uit de Economische Agenda te realiseren. Hiermee hebben de regionale overheden een belang aan zich getrokken. De deelnemers brengen geen reguliere taken naar het openbaar lichaam, maar spannen zich in om de belofte van het kabinet van

economisch perspectief voor de regio in te lossen. Het gaat hier om een bijzondere situatie met een bijzondere aanleiding. Deze bijzondere situatie heeft tot gevolg dat geen beroep wordt gedaan op reguliere wettelijke taken.

- 1.2 *De Groningenwet is nog in procedure.* Deze wet wijzigt de Tijdelijke wet Groningen en legt onder meer de zorgplicht voor brede welvaart vast, financiële bepalingen met betrekking tot de zorgplicht voor de betrokken ministers en de Staat van Groningen en Noord-Drenthe. In de ontwerpregeling gaan we uit van het ongewijzigd inwerkingtreden van het wetsvoorstel.
- 1.3 *De Economische Agenda wordt nog geconcretiseerd.* De Economische Agenda wordt geconcretiseerd in een meerjarig uitvoeringsplan. Dit is een vijfjarig plan dat gezamenlijk door Rijk en regio wordt vastgesteld. Het plan leidt tot duidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden en tot het uitvoeringsprogramma Rijk. Het uitvoeringsprogramma Rijk is de basis voor de jaarlijkse monitoring in de Staat van Groningen en Noord-Drenthe (SvGND). Deze plannen en programma's zijn nog niet gereed, in de tekst van de ontwerpregeling worden de begrippen al wel toegepast in overeenstemming met het wetsvoorstel voor de Groningenwet.

Omdat het hier om een bijzonder situatie gaat waarin een aantal zaken nog nader geconcretiseerd moeten worden, is het goed mogelijk dat in de eerste periode van het bestaan van het openbaar lichaam wijzigingen wenselijk zijn op de GR tekst. Om deze reden zal in die eerste periode bekeken worden of de bedoeling van de regeling aansluit bij de uitvoering in de praktijk.

- 1.4 *Financiering openbaar lichaam.* In de ontwerp GR wordt uitgegaan van een financiering via een DU. De basis voor het overmaken van de DU is het jaarplan dat naar aanleiding van het meerjarig uitvoeringsplan wordt op- en vastgesteld. Het jaarplan is de basis voor het overmaken van de DU. Het kabinet en de deelnemer die de DU ontvangt, doen geen inhoudelijke toets op jaarplan. Middelen die de stichting zelf verkrijgt zijn aanvullend en worden niet in mindering gebracht op middelen die het kabinet beschikbaar stelt. Deze afspraken ten aanzien van de DU moeten nog worden vastgelegd in een convenant. NB: Dit betreft een ander convenant dan het convenant dat tevens voorligt in deze college/DB-vergadering voor specifiek de procedure startfase van de Economische Agenda.
- 1.5 Verantwoording door de regionale overheden. Een belangrijke maatregel uit Nij Begun is de jaarlijkse verantwoording van het kabinet aan de Tweede Kamer op basis van de Staat van Groningen en Noord-Drenthe (maatregel 1). Alhoewel de maatregel dat niet beoogt, is het effect van de besluitvorming en uitvoering door de regionale overheden dat zij zich moeten verantwoorden als het gaat om de effecten van de Economische Agenda.
- 1.6 Afwijkingen ten opzichte van de hoofdlijnennotitie. De hoofdlijnennotitie waar de stuurgroep Economische Agenda op 19 november 2025 mee instemde, is de basis voor de ontwerp GR en de toelichting daarop. De ontwerp-GR wijkt op enkele onderdelen af van de hoofdlijnennotitie:
- a) Stakende stemmen in het algemeen bestuur: op grond van de Wgr. zijn de bepalingen van toepassing die ook gelden op de situatie dat de stemmen in provinciale staten staken (artikel 74 Wgr. In combinatie met artikel 32 Provinciewet). Dat wil zeggen dat het besluit wordt aangehouden tot een volgende vergadering. Staken de stemmen dan opnieuw, dan is het voorstel verworpen. Omdat dit van rechtswege geldt, is er geen specifieke bepaling over opgenomen in de ontwerp-GR. Inhoudelijk wijkt dat af van de hoofdlijnennotitie

waarin staat dat bij het staken van de stemmen opnieuw wordt gestemd en – als de stemmen dan opnieuw staken – de stem van de voorzitter beslist.

Voor het dagelijks bestuur is deze situatie overigens wel mogelijk.

- b) Bepaling over begroting en jaarrekening: strikt genomen is het niet nodig om iets op te nemen over het vaststellen van de begroting en de jaarrekening omdat dit al in de Wgr. is geregeld. Op advies van de financieel controller van de provincie Groningen is er toch een algemene verwijzing naar de Wgr. opgenomen.

Wettelijke grondslag

Het wettelijk kader wordt primair gevormd door de Wet gemeenschappelijke regelingen en het wetsvoorstel Groningenwet. Daarnaast zijn ook andere wetten zoals de Algemene wet bestuursrecht, Gemeentewet, de Provinciewet en de Waterschapswet relevant.

Integraliteit en afstemming

Voor het opstellen van de GR is een regionale juridische werkgroep ingesteld. Deze werkgroep heeft de werking van de GR eerst uitgewerkt in een zogenaamde hoofdlijnennotitie. Deze notitie vormt de basis voor de toelichting op de GR en is voorgelegd aan de regionale Stuurgroep Economische Agenda en op 19 november akkoord bevonden. Hierop is vervolgens de ontwerpregeling geschreven die in dit voorstel voorligt.

Voorstel

- Geen gebruik maken van de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen;
- Kwartiermaker, de heer Jakob Klompier hierover overeenkomstig bijgevoegde concept-brief berichten;
- De bevoegdheid om subsidieregels vast te stellen ten aanzien van de uitvoering van de Economische Agenda en de concretisering ervan in meerjarige uitvoeringsplannen en jaarplannen over te dragen aan het dagelijks bestuur van het waterschap Hunze en Aa', met dien verstande dat het subsidieplafond moet passen binnen de Rijksmiddelen die aan het openbaar lichaam beschikbaar worden gesteld

namens het dagelijks bestuur,

Jelmer Kooistra
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf